

cum este concepută montarea, jocul actorilor, și, în special, jocului actorului Corrado Negreanu, ne dă nouă, spectatorilor, sentimentul că unanul, sub forma suferinței și a nevoii de dragoste, ne este potențat cu expresivitate și forță, prin aviditatea și dramatismul cu care ne este descoperit. El devine componentul unui nou cosmos, dispărut sau îngropat tocmai sub autoritatea lui Lear. În aceasta constă cea îndrăzneală de care vorbeam la început, și mi se pare că este o îndrăzneală salutară. Pentru că, adeseori, și suferința și dragostea au ajuns să fie exprimate în mod steril, lipsite așadar de forța pe care ele trebuie să o degaje în mod firesc. Și această redare a forței lor originare sentimentelor mi se pare că este foarte clar exprimată de simbolul tronului care se micșorează în mod continuu și care ajunge în cele din urmă un pat unde se odihnește cel ce a străbătut acel chin al existenței. Deci, forța acestor simboluri esențializate mi se pare remarcabilă, pentru că ele ne indică drumul de la artificial către autentic, cu alte cuvinte, transformarea autorității despote, rigide, în suferință. Astfel, prin intermediul acestui simbol care este patul destinat odihnei, capeti senzația că totul în acest spectacol îți povestește ceva despre tine ca ființă umană și despre relația ta cu cosmosul.

Întru relevarea acestei idei, mi se pare că jocul actorilor a fost foarte bine condus și, mai ales aici, mi se pare că pot să găsesc coerența de substanță, și nu numai de stil, iar când o interpretare și o concepție regizorală pot să impresioneze, atât prin conceptul în sine, cât și prin faptul că acesta este plin de un sentiment adine, înseamnă că ne aflăm în fața unui act extrem de modern și valoros. Că în fond e o întoarcere la noi înșine, la autentic.

Bogdan POPESCU

O veritabilă ridicare de probleme

Pentru mine, spectacolul de la Giulești a constituit o veritabilă ridicare de probleme variate: morale, filozofice, estetice. În înțelegerea acestei montări am pornit de la decodarea relației dintre text și spectacol: dacă textul și spectacolul se află într-o relație de complementaritate sau de dependență unilaterală, dacă deci, prin spectacol, vedem și literaritatea textului sau numai teatralitatea lui. Am ajuns la concluzia că spectacolul pune în valoare textul într-o piramidă ierarhică a

contextului teatral contemporan, fiind un eveniment și de asemenea fiind pentru regizor o dovadă nu numai a vocației, ci și a performanței.

Montarea de la Giulești propune un raport interesant între viziunea shakespearceană, deci tributară contextului cultural shakespearcean, și nota de modernitate ca efect al personalizării regizorale.

Modernitatea pe care o găsim suprapusă textului, dar nu disjunctivă în raport cu el (capodopera lui Shakespeare fiind o „opera apertă”), este de sorginte existențialistă, prin ideea mișcării continue, de permanență depășire a ființei situate într-un moment dat. Lear se comportă ca într-o relație mereu modificată dintre Eu și Context. Regele, depășind prin penitență condiția erorii inițiale, ajunge la concluzia parcă sartriană, pe care o modificăm: **cu sint când nu mai sint**. Tragedia lui Lear este această devenire de la **pour soi** la **en soi**.

Ieșirea din timpul și spațiul istoric (favorizată și de atemporalitatea schemei populare, de sursă mai degrabă mediteraneană decât celtică) sugerată prin scenografie (decoiul nefiind, cred, o arenă, ci o „deschidere către infinit”) se inserie în aceeași viziune existențialistă.

În altă ordine de idei, regăsim în **Regele Lear** o profundă tragedie ontologică, precum și o tragedie a cunoașterii cu o tensiune susținută.

Parcurgând etapele cunoașterii, Lear parcurge de fapt drumul de la concret la abstract, de la aparentă la esență (vezi sugestia scenografică: chipul regelui ca hartă și chipul regelui în vitraliu). Devenirea este marcată spectacologic, în afara comportamentului scenic, chiar și de costume.

Vorbind despre **Regele Lear** ca tragedie ontologică, cu tensiuni susținute, impunem discuția despre celelalte personaje. Toți au tragediile lor. Nu există tipuri umane, ci toți sînt supuși acestui proces de devenire, în rău sau în bine. Aceasta este una dintre explicațiile, alături de celelalte mijloace regizorale, a mării omogenității ideatice și faptice a spectacolului.

Ceea ce este foarte interesant, de asemenea, este un aer de tragedie antică, și care, cred, vine din acest itinerar al cunoașterii prin asceză după săvîrșirea erorii, specific anticilor. Mențiune aparte merită într-adevăr performanța regizorală de creare a statuarului sub zodia exemplarului.

Conotațiile sînt diverse și pline de substanță. Simplitatea este o imagine nu a sărăciei semantice, ci a viziunii rotunde, omogene, a regizorului, a scenografiei în deplină consonanță și a interpretării remarcabile a actorilor, în special aceea a lui Corrado Negreanu, care face un rol de excepție într-un spectacol de excepție.

Ioan CRISTESCU